

I. EKSPORTO RAIDA

► **Bendras prekių eksportas per 2017 metus išaugo 16,9% iki 26,4 mlrd. eurų. Lietuviškos prekės sudarė 59,4%, likusi dalis teko reeksportuotoms prekėms. Bendro prekių eksporto vertė per metus augo visais metų ketvirčiais, lėčiausias augimas buvo fiksuotas trečiame metų ketvirtyje, kuomet jis sudarė 14,7%, o likusiais metų ketvirčiais augimas buvo labai panašus ir svyravo nuo 17,5% iki 17,8%. Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė per 2017 metus padidėjo 12,8%, lietuviškų energetinių produktų eksporto vertė augo 27,6%, o reeksportuotų prekių eksporto vertė buvo 18,9% didesnė nei prieš metus.**

► 2017 m. IV ketvirtyje **lietuviškų energetinių produktų** eksporto vertė augo jau penktą ketvirtį iš eilės, o 2017 m. metinis augimas buvo 27,6%. Eksportuotų energetinių produktų vertė 2017 m. sudarė beveik 3,3 mlrd. eurų arba kiek daugiau kaip penktadalį viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Pagrindinis veiksnys, lėmęs energetinių produktų eksporto vertės augimą pirmame metų ketvirtyje, buvo spartus metinis naftos produktų kainų augimas, o vėlesniuose ketvirčiuose didesnį įtaką darė augę eksporto kiekiai. Kaip skelbia „ORLEN Lietuva“ pernai Mažeikių naftos perdirbimo produktų gamykla dirbo panaudodama 96,3% pajėgumų ir perdirbo daugiau nei 10 mln. tonų žaliavos. Įmonė 2018 m. planuoja tęsti investicijas bei atlikti remonto darbus perdirbimo gamykloje, tačiau kiek mažesnės apimties nei pernai.

► **Prekių reeksporto** vertė augo ketvirtą ketvirtį iš eilės, o 2017 m. augimas sudarė 18,9%. Per metus reeksportuota prekių už 10,7 mlrd. eurų. Svarbiausias veiksnys lėmęs tokį reeksporto augimą 2017 m. buvo Rusija, kurios bendras importas, Rusijos muitinės duomenimis, per metus išaugo 24,5%. Lietuvos reeksporto vertė į šią šalį per metus išaugo beveik 31% arba 857 mln. eurų. Rusijai teko daugiau kaip trečdalis viso reeksporto. Atsigaunančiai Rusijos ekonomikai 2018 m. prognozuojamas 1,6-2,0% metinis augimas, o didėjanti vidaus paklausa turėtų lemti didesnes importo apimtis. Auganti šios šalies ekonomika darys teigiamą įtaką ir kitoms regiono šalims, todėl reeksporto perspektyvos palankios. 2017 m. be Rusijos reeksportas labiausiai augo į Latvijos, Kazachstano, Baltarusijos ir Turkijos rinkas.

► **Lietuviškos kilmės prekių (neįskaitant energetinių produktų) eksporto** vertė per metus išaugo 12,8% ir sudarė 12,4 mlrd. eurų. Kiek daugiau nei 74% šių prekių teko ES rinkai, apie 5% NVS šalims, o penktadalį likusioms šalims. 2017-ieji Lietuvos įmonėms buvo palankūs metai didinti pardavimus eksporto rinkose dėl ypač gerų pasaulinės ekonomikos tendencijų. Pernai augo didžiausių Europos Sąjungos šalių ekonomikos, atsigavo importas į Rusiją, sparčiai didėjo pasaulinės prekybos apimtys. Lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė didino ir pakilusios eksportuojamų prekių kainos, ir išaugę kiekiai. Per metus labiausiai augo tabako, maisto produktų kainos, kiek lėčiau didėjo chemijos pramonės gaminių ir plastikų kainos. Inžinerijos pramonės* gaminių, išskyrus metalų ir mechaninių įrenginių, kainos per metus šiek tiek mažėjo. Lietuviškos kilmės prekių (neįskaitant energetinių produktų) eksporto vertė sparčiausiai per metus augo antrame ir ketvirtame metų ketvirčiuose, kuomet augimas sudarė atitinkamai 14,8% ir 15,5%. Pagal ūkio šakas, didžiausią įtaką Lietuvoje pagamintų prekių (be energetinių produktų) eksporto augimui 2017 m. darė inžinerinės pramonės sektorius, maisto ir gėrimų pramonė bei baldų ir medienos sektoriai. Šiems sektoriams teko beveik 70% viso lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto augimo. Palankios pasaulinės ekonomikos tendencijos sudarė geras sąlygas tolimesnei eksporto plėtrai. Įvairios tarptautinės institucijos numato, kad pasaulinės ekonomikos augimas šiais metais bus sparčiausias nuo 2011 m. Pagrindinėms Lietuvos eksporto partnerėms taip pat prognozuojama palanki ekonomikos raida. ES rinka turėtų augti 2,1 - 2,3 proc. Visgi eksporto augimas šiais metais turėtų būti lėtesnis nei pernai. Tam įtakos labiausiai turi įtempta padėtis Lietuvos darbo rinkoje ir palyginamosios bazės efektas.

► **Lietuviškos kilmės (be energetinių produktų) eksporto vertė** į tikslines rinkas 2017 metais padidėjo 13,8%, kai bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė augo 12,8%. Tokiu būdu, eksporto vertės (be energetinių produktų) augimas į tikslines rinkas 2017 m. buvo 1 procentiniu punktu spartesnis nei bendras lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės metinis augimas.

II. EKSPORTAS Į TIKSLINES RINKAS**

► Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė į tikslines rinkas 2017 m. išaugo 13,8%, kai bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė didėjo 12,8%. Didžiausias augimas 2017 m. fiksuotas į Švedijos rinką – 24%, (daugiausia dėl elektros mašinų ir įrangos bei dirbinių iš juodųjų metalų) iki 1,1 mlrd. eurų, Vokietiją – 10,7% iki 1,48 mlrd. eurų (daugiausia dėl elektros mašinų ir įrangos bei pieno produktų), Turkiją – 2,5 karto iki 132,8 mln. eurų (daugiausia dėl 2017 m. IV ketvirtyje eksportuotų javų už 80 mln. eurų) bei Norvegiją – 8,4% iki 629 mln. eurų (daugiausia dėl tabako gaminių ir baldų bei surenkamųjų medinių statinių eksporto). Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Jungtinės Karalystės rinką per 2017 m. sumažėjo 3,4% iki 795 mln. eurų, tačiau tokį mažėjimą daugiausia lėmė naftos produktų eksportas, kuris buvo beveik 73% (arba 63 mln. eurų) mažesnis nei prieš metus. Be naftos produktų, eksportas į Jungtinės Karalystės rinką per metus išaugo 4,7% (daugiausia dėl chemijos pramonės, žemės ūkio produktų, metalo gaminių ir elektros įrangos eksporto).

► 2017 m. į tikslines rinkas labiausiai per metus išaugo elektros mašinų ir įrangos – 56,2%, iki 402,5 mln. eurų, baldų – 10,9% iki 1,17 mlrd. eurų, bei javų – 47,7% iki 209 mln. eurų eksporto vertė, o labiausiai sumažėjo neorganinių chemikalų (daugiausia kalcio fosfatų) – 39% iki 27 mln. eurų, albuminių medžiagų, fermentų (enzimų) – 32,4% iki 24 mln. eurų bei drabužių ir jų priedų, išskyrus megztus arba nertus – 7% iki 150,8 mln. eurų eksporto vertė.

III. EKSPORTAS PAGAL PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

► Vertinant pagal pramonės sektorius, lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) metinį eksporto augimą 2017 m. labiausiai įtaką darė inžinerinės pramonės*, baldų ir medienos bei maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertės didėjimas. Reikšmingai prie augimo prisidėjo sparčiai augusi chemijos pramonės, tabako gaminių bei popieriaus pramonės eksporto vertė. 2017 m. pagrindinėmis įmonių eksporto plėtros kryptimis buvo esamos užsienio rinkos. Inžinerijos pramonė didino eksportą į Švedijos, Vokietijos, Rusijos, JAV, Lenkijos bei Nyderlandų rinkas. Pagal prekes labiausiai augo transporto priemonių uždegimo

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

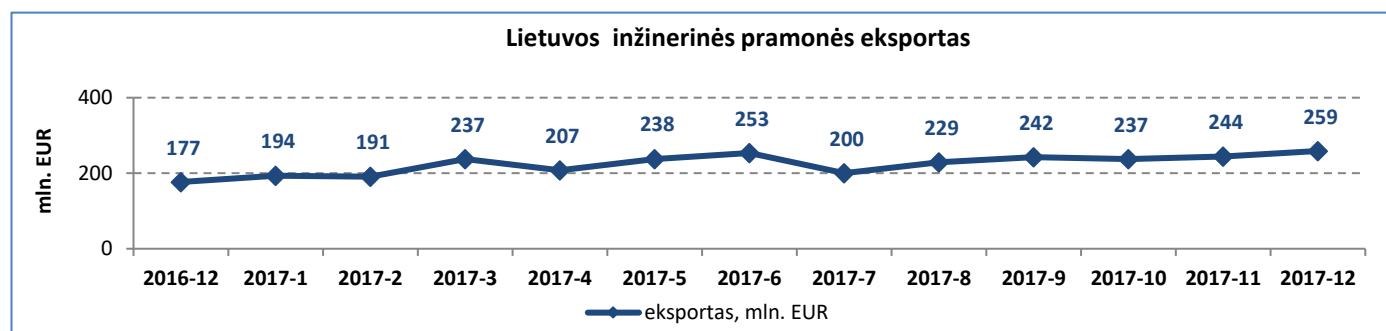
**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

sistemų laidų, puspriekabių ir gaminių iš plastikų eksportas. Maisto bei gėrimų pramonės įmonės daugiau eksportavo į Vokietijos, Lenkijos, Italijos, Latvijos bei Belgijos rinkas. Labiausiai augo pieno produktų, žuvies bei malybos (glitimo, salyklo, dribsnių) produkcijos eksportas, o gėrimų eksporto vertė liko praeitų metų lygyje. Baldų ir medienos gaminių eksporto plėtra buvo nukreipta į Švedijos, JAV, Latvijos, Danijos bei Prancūzijos rinkas. Labiausiai augo baldų, apdorotos žaliavinės medienos bei medinės taros ir padėklų eksportas. Prasčiau 2017 m. sekėsi žemės ūkio sektoriui bei drabužių, tekstilės ir odos pramonei. Žemės ūkio sektorių nuo eksporto vertės mažėjimo išgelbėjo puikūs IV ketvirčio rezultatai, kuriuos daugiausia lėmė didesni nei prieš metus kviečių eksporto kiekiai bei augusios eksporto kainos. Drabužių, tekstilės ir odos pramonės eksporto vertės augimą daugiausia ribojo drabužių pramonė, kurios gaminių eksporto vertė per metus mažėjo.

Lietuviškos kilmės prekių eksportas pagal ūkio sektorius 2017 m.

	2017 m. vertė, mln. eurų	2017 m. pokytis, %	2017 m. pokytis, mln. eurų	2017 m. struktūra, %
Koksas ir rafinuoti naftos produktai	3 211.7	28.1%	705.0	20%
Inžinerinė pramonė	2 731.4	21.9%	490.6	17%
Baldų ir medienos pramonė	2 235.3	10.0%	203.4	14%
Maisto ir gėrimų pramonė	2 143.0	12.7%	240.9	14%
Chemikalai ir chemijos pramonės gaminiai	1 565.0	7.8%	113.8	10%
Žemės ūkio, medžioklės produktai	935.4	0.2%	1.5	6%
Drabužių, tekstilės ir odos pramonė	792.5	1.0%	7.6	5%
Tabako gaminiai	496.0	30.0%	114.6	3%
Popierius ir popieriaus pramonė	274.9	24.9%	54.7	2%
Kitos ūkio šakos	1 323.3	16.7%	189.2	8%

INŽINERINĖ PRAMONĖ

► 2017 m. inžinerinės pramonės eksportas labiausiai prisidėjo prie lietuviškos kilmės prekių (neįskaitant energetinių produktų) eksporto vertės didėjimo. Šiai pramonės šakai teko daugiau kaip trečdalis lietuviškos kilmės prekių eksporto augimo. 2017 m. inžinerijos pramonė eksportavo prekių už 2,73 mlrd. eurų arba 21,9% daugiau nei prieš metus. Metinis eksporto vertės augimas kiekvieną metų ketvirtį buvo vis spartesnis ir ketvirtame ketvirtyje sudarė 28,2%, kai lietuviškos kilmės prekių (neįskaitant energetinių produktų) eksporto vertė tuo pačiu laikotarpiu augo 15,5%. Per metus sparčiausiai augo plastikų ir pagrindinių metalų kainos, tuo tarpu kitų gaminių kainos šiek tiek mažėjo arba liko 2016 m. lygyje. Per 2017 m. iš inžinerinės pramonės pošakių eksporto vertę labiausiai didino metalo gaminių, variklinių transporto priemonių bei plastikų pramonės. Apie 73% produkcijos išvežta į ES rinką, jai 2017 m. teko ir apie 70% viso inžinerinės pramonės eksporto vertės augimo. Iš kitų rinkų sparčiai augo Rusijos ir JAV rinkos.

► Metalų gaminių pramonės eksporto vertė per metus augo visais metų ketvirčiais. Sparčiausias augimas fiksuotas ketvirtame metų ketvirtyje, kuomet jis sudarė 58%, o per visus 2017 m. metalo gaminių pramonės eksporto vertė išaugo 28,4% iki 531,7 mln. eurų. Tokį augimą daugiausia lėmė spartus dirbinių iš juodųjų metalų bei ginklų ir šaudmenų eksporto vertės didėjimas. Gaminių iš juodųjų metalų eksporto vertė augo 16,8% iki 345,8 mln. eurų. Apie du trečdalius šių gaminių eksporto vertės augimo lėmė metalinių konstrukcijų eksportas, kurių vertė per metus išaugo 24,6% iki 155,7 mln. eurų. Du trečdaliai metalinių konstrukcijų eksporto teko Skandinavijos rinkai, o per 2017 m. sparčiausia plėtra vyko į Švedijos rinką. Metalinių konstrukcijų eksporto vertė į šią šalį per 2017 m. išaugo net 2,4 karto iki 34,4 mln. eurų. Ginklų ir šaudmenų eksporto vertės augimą lėmė ketvirto ketvirčio rezultatai, kuomet šių gaminių eksportas buvo itin išaugęs ir sudarė net 35,9 mln. eurų arba net 18 kartų daugiau nei įprastai (vidutiniškai per ketvirtį eksportuojama už 2-3 mln. eurų sumą). Šis augimas praktiškai teko dviem rinkoms – JAV ir Angolai. Į JAV ketvirtame 2017 m. ketvirtyje eksportavome ginklų už 20,5 mln. eurų, o į Angolą beveik už 14, mln. eurų. 2017 m. apie 85% šių gaminių eksporto sudarė koviniai ginklai ir jų dalys, o apie 15% - šaudmenys. 2018 m. perspektyvos metalo gaminių pramonei palankios, kadangi apie pusę visos produkcijos eksportuojama į Skandinavijos rinką, kuriai tarptautinės institucijos prognozuoja tolimesnę ekonomikos augimą, nors ir truputį lėtesnį. Ateinančiais metais sparčiau turėtų augti Danijos ir Suomijos ekonomikos, o Švedijos ir Norvegijos ekonomikų plėtrą šiek tiek ribos korekcija nekilnojamo turto rinkoje.

► Transporto priemonių, priekabių ir puspriekabių eksporto vertė per metus taip pat augo visais metų ketvirčiais, o sparčiausiai ketvirtame (52%) ir pirmame (48%). Iš viso 2017 m. eksportuota gaminių už 374,3 mln. eurų arba net 38,5% daugiau nei 2016 m. Šios prekių grupės eksporto vertės augimui didžiausią įtaką darė uždegimo sistemų laidų rinkinių ir puspriekabių eksportas. Laidų rinkinių eksporto vertė per metus išaugo 50,7% iki 223 mln. eurų. Beveik 75% šių gaminių eksportuota iš Panevėžio apskrities, kurioje veikia švedų AQ grupei priklausanti „AQ Wiring Wystems“ gamykla, o per 2017 m. uždegimų sistemų laidų rinkinių eksportas į Švediją išaugo daugiau kaip trigubai ir sudarė 125,1 mln. eurų (arba daugiau kaip pusę viso laidų rinkinių eksporto). AQ grupė skelbia, kad 2017 m. augimas buvo sąlygotas klientų verslo sėkmingos plėtros (augo užsakymų apimtys), geresnio gamybinių pajėgumo panaudojimo bei investicijų į gamybos plėtrą. Variklinių transporto priemonių, puspriekabių eksporto vertė per 2017 m.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

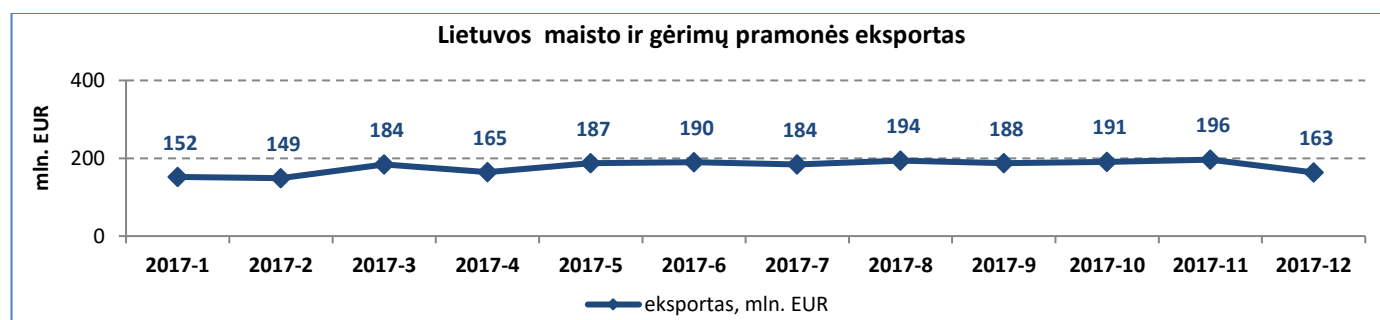
išaugo daugiau kaip dvigubai ir sudarė 73,8 mln. eurų. Šios prekių grupės eksporto vertės augimą daugiausia lėmė puspriekabių eksportas per metus išaugęs 23,8 mln. eurų iki 25,9 mln. eurų. Tam daugiausia įtakos darė atsigavusi Rusijos ekonomika ir po kelerių metų stagnacijos prasidėjęs automobilių parko atnaujinimas. „Schmitz Cargobull Baltic“ atstovai panašių eksporto rezultatų tikisi ir šiais metais. Prie variklinių transporto priemonių eksporto vertės augimo taip pat stipriai prisidėjo automobilių dalių eksportas, kurio vertė per 2017 m. išaugo 65,3% iki 39,2 mln. eurų. Šiems gaminiams labiausiai augusios rinkos buvo Vokietija, Lenkija ir Švedija.

► Guminių ir plastikinių gaminių eksporto vertė per 2017 m. išaugo 11,7% ir sudarė 675,3 mln. eurų. Plastikų eksporto vertės augimui didžiausią įtaką darė plastikinės plėvelės, lakštų ir plokščių bei plastikinės pakuotės eksporto vertės augimas. Plėvelių, lakštų ir plokščių eksporto vertė per metus išaugo 16,3% iki 253 mln. eurų, o plastikinės pakuotės eksporto vertė didėjo 11,3% iki 277 mln. eurų. Labiausiai augusios rinkos plastikų eksportuotojams 2017 m. buvo Suomija, Lenkija ir Vokietija. 2018 m. paklausa plastikams Europoje turėtų išlikti stipri dėl augančio vartojimo, o pasiūla ribota, daugiausia dėl planinių remontų gamyklose bei dėl to, kad vakarų Europos šalyse ateinančiais metais neplanuojama gamybos pajėgumų plėtra. Dėl ribotos pasiūlos ir augančio vartojimo, išaugs importo įtaka Europos plastikų rinkai. Nauji pajėgumai JAV ir Artimųjų Rytų šalyse didins konkurenciją daugiausia tose plastikų kategorijose, kuriose Europos gamintojų pajėgumai per maži, kad patenkintų augančią paklausą. 2018 m. svarbūs veiksniai bus santykinai aukštos naftos produktų kainos bei augantys produktų kūrimo bei gamybos kaštai.

Inžinerinės pramonės eksportas pagal inžinerinės pramonės pošakius 2017 m.

	2017 m. vertė, mln. eurų	2017 m. pokytis, %	2017 m. pokytis, mln. eurų	2017 m. struktūra, %
Guminiai ir plastikiniai gaminiai	675.3	11.7%	70.7	25%
Metalo gaminiai, išskyrus mašinas ir įrenginius	531.7	28.4%	117.5	19%
Variklinės transporto priemonės, puspriekabės	374.3	38.5%	104.0	14%
Kompiuteriniai, elektroniniai ir optiniai gaminiai	372.1	20.5%	63.2	14%
Elektros įranga	351.7	23.9%	67.9	13%
Niekur kitur nepriskirtos mašinos ir įranga	351.3	18.2%	54.0	13%
Kitos transporto priemonės ir įranga	74.9	21.4%	13.2	3%
Inžinerinė pramonė iš viso	2 731.4	21.9%	490.6	100%

MAISTO PRAMONĖ

► Maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertė per 2017 m. išaugo 12,7% ir sudarė 2,14 mlrd. eurų. Labiausiai prie augimo prisidėjo pieno produktų, žuvų bei grūdų malimo produktų eksportas. Nors maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertė per metus augo kiekviename metų ketvirtyje, tačiau pirmą pusmetį augimas spartėjo, kadangi augo tiek produktų kainos tiek ir eksporto kiekiai, o antrame pusmetyje augimas lėtėjo ir ketvirtame ketvirtyje sudarė tik 2%.

► Per metus, iš maisto ir gėrimų pramonės pošakių, daugiausiai augo pieno produktų eksporto vertė padidėjusi 28,4% iki 552,5 mln. eurų. 2017 m. pieno produktai sudarė kiek daugiau nei ketvirtį visos maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertės. Pieno produktų kainos ES sparčiai augo pirmame metų pusmetyje ir piką pasiekė liepos-rugsėjo mėnesiais, tačiau nuo rugsėjo pabaigos - spalio pradžios kainos ėmė mažėti ir metų pabaigoje tik tai sviesto ir kai kurių sūrinių kainos buvo aukštesnės nei metų pradžioje. Sviesto, išrūgų miltų, bei nugriebto pieno miltų kainos nuo piko mažėjo daugiau kaip po 30%, o sūrinių ir nenugriebto pieno miltų kainos metų pabaigoje buvo apie 7-20% mažesnės. Tokią pieno produktų kainų dinamiką daugiausia lėmė žaliavinio pieno gavybos pokyčiai. Kaip jau rašėme, anot Amerikos pieno produktų eksporto tarybos, spartesnis kaip 1,5% žaliavinio pieno gavybos augimas lemia pieno perteklių rinkoje, o antrame metų pusmetyje žaliavinio pieno gavyba (JAV, ES, Naujojoje Zelandijoje, Australijoje ir Argentinoje) augo beveik dvigubai sparčiau ir didžioji dalis priaugio buvo ES rinkoje. Visgi Europoje daugumos pieno produktų kainos išliko aukštesnės palyginti su kitais pasaulio regionais, todėl išliks spaudimas joms toliau mažėti. Šį spaudimą palaikys gausios pieno miltų atsargos, auganti žaliavinio pieno gavyba bei dolerio atžvilgiu stiprėjantis euras, dėl kurio, importo rinkose, mažėja Europos gamintojų konkurencingumas prieš JAV gamintojus. Pasak, Amerikos pieno produktų eksporto tarybos, mažesnių pieno produktų kainų aplinka skatins paklausą besivystančiose šalyse, todėl šiais metais tarptautinė prekyba turėtų būti intensyvesnė, tačiau mažesnėmis kainomis.

► Žuvų ir gaminių iš žuvis pramonės eksportas 2017 m. sudarė 516,6 mln. eurų arba 13,4% daugiau nei prieš metus. Eksporto vertė didėjo nepaisant nuostolių, kuriuos dėl gaisro patyrė viena didžiausių žuvų perdirbimo įmonių šalyje UAB „Norvelita“. Labiausiai augo rūkytų lašišų ir produktų iš surimių eksportas. Rūkytų lašišų eksportas per metus išaugo 24,1% ir sudarė 277 mln. eurų arba beveik 54% visos žuvų pramonės eksporto vertės. Didžiausios rinkos rūkytomis lašišoms buvo Vokietija ir Belgija, joms 2017 m. teko trys ketvirtadaliai visos rūkytų lašišų eksporto vertės. Į šias rinkas fiksuotas ir didžiausias metinis augimas – Vokietijos rinka augo 45% iki 141,8 mln. eurų, o Belgija 25% iki 60,5 mln. eurų. Produktų iš surimių eksporto vertė per metus išaugo 10,1% ir sudarė 76,7 mln. eurų. Šiems gaminiams didžiausios rinkos 2017 m. buvo Jungtinė Karalystė, Italija, Vokietija ir Prancūzija, o

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

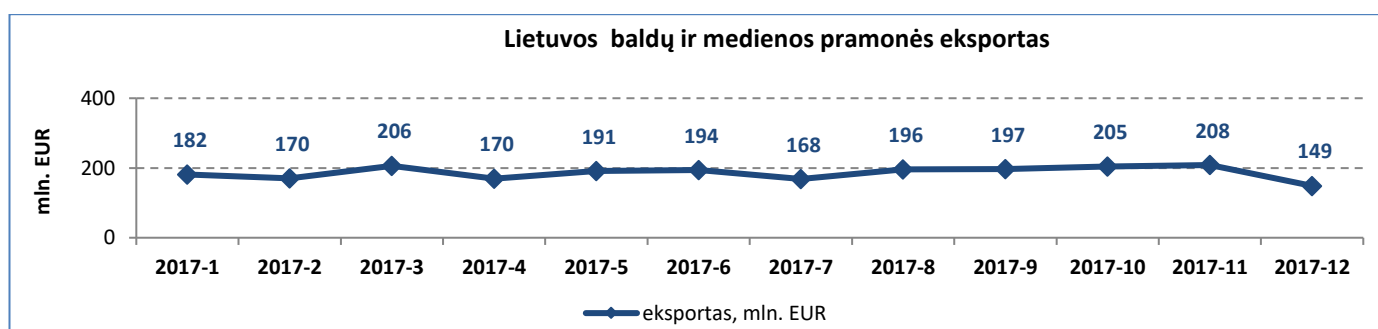
labiausiai per metus augo Jungtinės Karalystės, Lenkijos ir Švedijos rinkos. Lašių kainos antrame metų pusmetyje Europoje pradėjo mažėti dėl išaugusios pasiūlos iš Norvegijos ir Jungtinės Karalystės žuvų auginimo ūkių bei didesnio sugautų laukinių lašių kiekio. Visgi šis kainų mažėjimas tikėtina bus trumpalaikis dėl augančios paklausos JAV, Azijos, Rusijos ir Brazilijos rinkose. Apie 95% lietuviškų žuvies pramonės gaminių tenka ES rinkai, kuriai prognozuojamas tolimesnis paklausos žuvų produktams augimas, tačiau lėtesnis. Dėl to šių produktų eksporto perspektyvos yra palankios, visgi spartus augimas mažai tikėtinas.

► Grūdų malimo produktų eksporto vertė per metus išaugo 8,4% ir sudarė 182,4 mln. eurų. Labiausiai augo kviečių glitimo ir gliukozės eksporto vertė. Kviečių glitimo eksportas per metus padidėjo 13,4% iki 60,1 mln. eurų. Labiausiai augusios rinkos šiam produktui buvo Norvegija ir Izraelis. Gliukozės eksportas per 2017 m. išaugo 31,2% iki 19,2 mln. eurų. Gliukozės eksporto vertė labiausiai didėjo į Lenkijos ir Suomijos rinkas.

Maisto ir gėrimų pramonės eksportas pagal pramonės pošakius 2017 m.

	2017 m. vertė, mln. eurų	2017 m. pokytis, %	2017 m. pokytis, mln. eurų	2017 m. struktūra, %
Pieno produktai	552.5	28.4%	122.2	26%
Paruošta ir konservuota žuvis, vėžiagyviai ir moliuskai	516.6	13.4%	61.1	24%
Konservuota mėsa ir mėsos produktai	251.0	4.4%	10.5	12%
Kiti maisto produktai	216.2	3.4%	7.2	10%
Grūdų malimo produktai, krakmolai	182.4	8.4%	14.1	9%
Paruošti pašarai gyvūnams	132.1	4.8%	6.1	6%
Gėrimai	120.1	0.1%	0.2	6%
Kepyklos ir miltiniai produktai	67.1	7.3%	4.5	3%
Paruošti, perdirbti, konservuoti vaisiai, uogos ir daržovės	54.4	12.2%	5.9	3%
Augaliniai ir gyvūniniai riebalai ir aliejus	50.9	21.8%	9.1	2%
Maisto ir gėrimų pramonė iš viso	2143.0	12.7%	240.9	100%

BALDŲ IR MEDIENOS PRAMONĖ

► Baldų ir medienos pramonės eksporto vertė 2017 m. augo 10% iki 2,24 mlrd. eurų. Baldų eksporto vertė didėjo dvigubai sparčiau nei medienos - apie 12,3%, o medienos - 6%. Per 2017 m. baldų pramonė eksportavo gaminių už 1,44 mlrd. eurų, o medienos už 0,79 mlrd. eurų. Beveik 73% baldų ir medienos sektoriaus gaminių realizuota ES rinkoje, NVS šalims teko vos 1,2% produkcijos. Šio sektoriaus eksporto augimo perspektyvos palankios, kadangi įmonės investuoja į gamybos plėtrą ir optimizavimą, prasidėjo labai svarbūs klasterizacijos procesai, darysiantys teigiamą įtaką tiek įmonių tarptautiniam konkurencingumui, tiek ir su medienos ir baldų pramone susijusioms ūkio šakoms.

► Baldų pramonės eksporto vertė per metus sparčiausiai augo pirmame ir trečiame metų ketvirtyje, atitinkamai 16% ir 13%. Apie 97% eksportuotos produkcijos sudarė baldai, o apie 3% - čiužiniai. Iš baldų sparčiausiai augo medinių baldų dalių eksporto vertė, padidėjusi 19,2% iki 311,3 mln. eurų, sėdimųjų baldų - 12% iki 363,4 mln. eurų bei medinių ofiso baldų eksporto vertė, per metus išaugusi 39,1% iki 91,9 mln. eurų. 2017 m. baldų eksportas labiausiai išaugo į JAV, Švediją, Daniją ir Vokietiją. Čiužinių eksporto vertė per tą patį laikotarpį padidėjo 5,6% iki 42 mln. eurų. Čiužinių gamintojams labiausiai augusios rinkos praeitais metais buvo Lenkija, Švedija, Jungtinė Karalystė ir JAE. Šiuo metu tendencijas Europos baldų rinkoje lemia keletas veiksnių: spartus ekonomikos augimas bei didėjančios asmeninės pajamos skatina baldų, pagamintų pagal individualius užsakymus, paklausą; auganti ES populiacija, mažėjantis gyvenamasis plotas didina daugiafunkcinių, mobilių, erdvę tausojančių baldų paklausą (sofa-lova, pakeliamos, sulankstomos lovos ir kavos staliukai, sulankstomi stalai, netgi mobilūs virtuvės komplektai); gyvenamosios pokyčiai didina namų ofiso baldų bei gamtą tausojančių baldų paklausą. Visi šie veiksniai sudaro palankias sąlygas tolimesnei Lietuvos baldų sektoriaus įmonių plėtrai ES rinkoje, tiek gaminančioms baldus pagal individualius užsakymus, tiek ir užsiimančioms masine baldų gamyba. Tuo tarpu JAV rinkoje vis labiau populiarėja tendencija pardavimus skatinti gaminant vardines žymių žmonių baldų kolekcijas. Toks partnerystės būdas leidžia gamintojams lengviau įvesti į rinką naujus prekinis ženklus bei didinti jų žinomumą, taupant tiek laiko tiek ir kitas išlaidas atsirandančias kuriant ir pristatant rinkai prekės ženklą įprastu būdu.

► Medienos pramonės eksporto vertė sparčiausiai per metus augo pirmame metų ketvirtyje - 12%. Tuomet augimui didžiausią įtaką darė medinių surenkamųjų statinių eksportas, visgi šių gaminių eksporto vertė sekančiais metų ketvirčiais mažėjo, o pagrindiniu augimą lėmusiu veiksniu tapo padarinės medienos eksportas. Per visus 2017 m. būtent padarinės medienos eksportas augo sparčiausiai – kiek daugiau kaip ketvirtadaliu, prie augimo taip pat prisidėjo didėjęs medinės taros, malkinės medienos ir medžio granulių, medinių surenkamųjų statinių bei statybinės medienos (langai, durys, grindų plokštės ir t.t.) eksportas. Daugiau kaip du trečdaliai produkcijos realizuota ES rinkoje, daugiausia Vokietijoje, Jungtinėje Karalystėje, Švedijoje ir Latvijoje, į NVS šalis eksportuota tik 1,5% produkcijos, o į likusias šalis išvežta apie 31% produkcijos, daugiausia į Norvegiją, Šveicariją, Kiniją ir Australiją.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

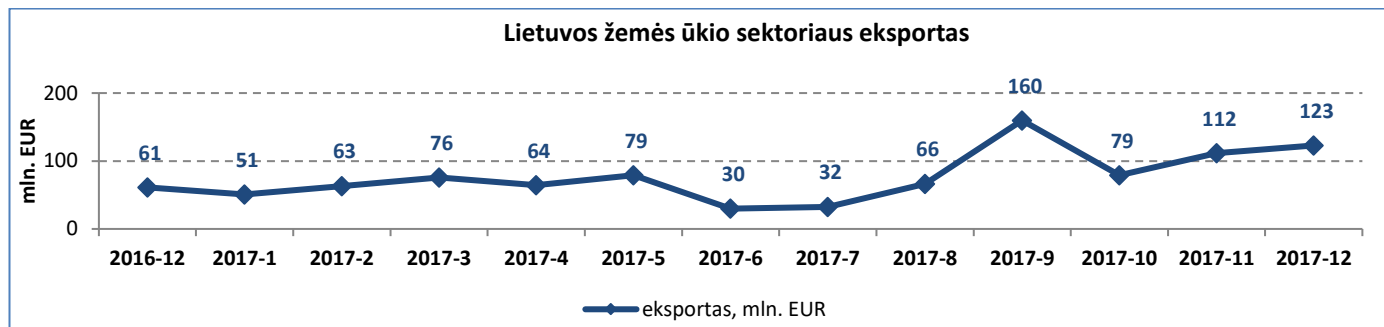
**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

Baldų ir medienos pramonės eksportas pagal pramonės pošakius 2017 m.

	2017 m. vertė, mln. eurų	2017 m. pokytis, %	2017 m. pokytis, mln. eurų	2017 m. struktūra, %
Baldai	1 443.9	12.3%	158.4	65%
Mediena ir medienos gaminiai	791.3	6.0%	45.0	35%
Baldų ir medienos pramonė iš viso	2 235.3	10.0%	203.4	100%

ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

► Žemės ūkio produkcijos eksporto vertė išliko 2016 m. lygyje – metinis augimas sudarė tik 0,2%. Sektorius 2017 m. eksportavo produktų už 935,4 mln. eurų. Apie 62% visos eksporto vertės sudarė javai, daržovėms teko apie 13%, o rapsams dar beveik 10%. Žemės ūkio produkcijos eksporto vertė per metus augo kas antrą ketvirtį. Sparčiausias metinis augimas fiksuotas ketvirtame metų ketvirtyje, kuomet jis sudarė 46% arba 98,3 mln. eurų, o didžiausias mažėjimas buvo trečiame metų ketvirtyje - 20% arba 63,4 mln. eurų.

► 2017 m. eksportavome javų už 579,7 mln. eurų arba 0,5%, daugiau nei 2016 m. Kviečiai ir meslinas sudarė 88% visos lietuviškų javų eksporto vertės. 2017 m. javų eksporto vertę nuo mažėjimo gelbėjo ketvirto metų ketvirčio rezultatai, kuomet eksporto vertė buvo net 60% didesnė nei prieš metus tuo pačiu laikotarpiu. Tokį augimą daugiausia lėmė itin išaugęs kviečių ir meslino eksportas į Turkiją bei Saudo Arabiją. Šių produktų eksporto vertės augimui įtaką taip pat darė ir apie 10% didesnės nei prieš metus kainos. 2017 m. kviečių ir meslino eksporto kainos per metus didėjo kiekviename metų ketvirtyje, o eksporto vertės pokyčiams didžiausią neigiamą įtaką darė beveik 1 mln. tonų prastesnis 2016 m. derlius (2015 m. buvo rekordiniai javų augintojams). 2017 m. derlius - panašus kaip prieš metus, mažesnis tik 0,9%, todėl 2018 m. eksporto rezultatai daugiausia priklausys nuo kainų pokyčių pasaulio grūdų rinkose. Be to, kaip nurodo, Valstybinė augalininkystės tarnyba, javų kokybė geresnė nei 2016 m. derliaus, o sparčiausias paklausos augimas 2018 m. pasaulinėje javų rinkoje prognozuojamas būtent aukštesnės kokybės javams. Tarnyba taip pat informuoja, kad kviečius nuo šiol bus galima parduoti Malaizijos rinkoje, o šiuo metu vyksta derybos su JAV, Meksikos, Brazilijos, Bangladešo ir Kinijos atitinkamomis institucijomis. JAV žemdirbystės departamentas vėliausioje savo prognozėje, nurodo, kad šiais metais pasaulinė kviečių pasiūla vėl viršys paklausą, o tai ribos kainų augimo galimybes. Visgi dėl augančios žemės ūkio produktų paklausos, biokuro gamybos plėtros bei augančio javų suvartojimo žemės ūkyje, kainų augimo perspektyvos vidutiniu laikotarpiu palankesnės.

► 2017 m. iš žemės ūkio produktų labiausiai mažėjo daržovių eksporto vertė. Jų eksportavome už 144 mln. eurų arba 16,7% mažiau nei 2016 m. Tokį mažėjimą daugiausia lėmė džiovintų ankštinių daržovių eksportas, kurio vertė per metus krito 24,2% iki 101 mln. eurų. Šių daržovių neigiamą eksporto vertės pokytį daugiausia lėmė trečdaliu mažesnis žirnių eksportas į Indiją ir 37% mažesnis pupų eksportas į Egiptą. 2017 m. žirnių derlius buvo 12,8%, o pupų 9,8% didesnis nei prieš metus.

Žemės ūkio sektoriaus eksportas pagal pošakius 2017 m.

	2017 m. vertė, mln. eurų	2017 m. pokytis, %	2017 m. pokytis, mln. eurų	2017 m. struktūra, %
Javai	579.7	0.5%	2.6	62%
Daržovės	120.0	-16.7%	-24.0	13%
Rapsai	91.8	9.4%	7.9	10%
Gyvūnai	84.3	12.4%	9.3	9%
Žaliaviniai kailiai	29.9	0.9%	0.3	3%
Kiaušiniai, medus, žaliavinis pienas	12.1	0.7%	0.1	1%
Kiti žemės ūkio produktai	17.6	44.8%	5.4	2%
Žemės ūkio produktai iš viso	935.4	0.2%	1.5	100%

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.